

یوسف خو برأرأنه دیلداری دهه

۱۴ یوسفم کی خو پټره دفن بوکوده، خو برأرأن و تمامه اوشأنی کی اونه آمره مراسمه تدفینه‌یه وستی بوشو بید واگردیدی شیدی مصر. ۱۵ وختی کی یوسفِ برأرأن دینیدی کی خوشأنه پټر بمرده، همدیگره بوگفتیدی: «اگر یوسف آمی دشمنی کودنه وستی از امان کینه به دیل بدآره کی انتقام فیگیره، چی وا بوکونیم؟» ۱۶ هنه وستی یوسفِ پیغام بدیدی کی: «آمی پټر پیش از مردن وصیت بوکوده: ۱۷ (یوسفِ وا اَطویی بیگید: تی برأرأن کی تی آمره دشمنی و بدی بوکودیدی وا ببخشی.) هسه خواهش کونیمی، گنایه بندگأنه خدایه تی پټره ببخشی.» وختی کی یوسف اوشأنه حرفأنه بیشنوسته، گریه بوکوده. ۱۸ یوسفِ برأرأنم بَمویدی بگفتیدی یوسفِ پا زیر بوگفتیدی: «امان دِ تی بندگأنیم.» ۱۹ ولی یوسف اوشأنه بوگفته: «نترسید، مگر من خدا جا سر نیشتم؟» ۲۰ شومان می آمره دوشمنی بوکودیدی، ولی اراده‌یه خدا، نیکویی بو و ایمروز اونه به کمال فرسأنه کی جانهایه فراوانی‌یه نجات بده. ۲۱ پس نترسید، من شومان و شیمی زاگأنه احتیاجاته فراهم کونم، اَطویی اوشأنه آمره با مهربانی گفتگو بوکوده کی اوشأنه خیال راحت بیه.

مردن یوسف

۲۲ یوسف خو پټره فامیلأنه آمره مصر دورون ۱۱۰ سال زندگی بوکوده. ۲۳ و سه نسله افرایمِ بیده، منسی پسر، ماکیرِ زأگان کی به دنیا بَمو یوسفِ زانو سر بَنه‌ییدی.

۲۴ یوسف خو برأرأنه بوگفته: «من به زودی میرمه، ولی شومان یقین بدآرید کی خدا شمره یاری کونه. شمره از آ سرزمین به سرزمینی کی ابراهیم و اسحاق و یعقوبِ وعده بده بو، بره.»

۲۵ یوسف یعقوبِ پسرأنه وادار بوکوده قسم بوخورد و بوگفته: «یقین بدآرید، کی خدا شمره یاری کونه، پس وا می استخوأنأنه از آیه شیمی آمره ببرید.» ۲۶ یوسف ۱۱۰ سال دأشتی کی بمرده، پس اونه مصرِ دورون مومیایی بوکودیدی تا‌بوته دورون بَنه‌ییدی.

یوسف، عزیزه مصر

یوسف خوابنما به

۳۷^۱ یعقوب، سرزمینه کنعانِ میان کی خودشه پټر ساکن بویوسته بو، زندگی کودی. ۲ هنه داستان‌ه زندگی‌یه یعقوب:

یوسف ۱۷ ساله بو کی خو برأرأنه آمره گله‌داری کودی و از خو برأرأنه بدحرفی خو پټره‌ره خبر بردی. برأرأنی کی از اونه پټره زنأن، بلهه و زلفه پسرأن بید. ۳ یعقوب یوسفِ از تمامه خو پسرأن بیشتر دوست دأشتی، چونکی اونه سالهایه پیری زأی بو. و اونه‌ره اینتا روپوشه رنگوارنگی فراهم بوکوده بو. ۴ وختی اونه برأرأن دینیدی خوشأنه پټر اونه بیشتر از تمامه خو پسرأن دوست دأره، اونه بد دأشتیدی و نتأنستیدی اونه آمره سولوک بوکونید.

۵ یوسف خوابی‌یه کی بیده بو. خو برأرأنه‌ره بوگفته. اوشأن یوسفِ خوابه کی بیشنوستیدی، بیشتر اونه آمره دوشمن بووستیدی. ۶ پس بوگفته «به خوابی کی بیده بوم گوش بدید: ۷ گندم‌زاره دورون گندمانه دسته کودن دریمی. دینمه می دسته گندم ویریزه به پا ایسه، شیمی دسته گندمانم اونه دور حلقه زنیدی و می دسته گندمه جلو تعظیم کونیدی.» ۸ اونه برأرأن بوگفتیدی: «یعنی کی آمی پادشاه بیبی؟ آمره فرمان بدی؟» اونه خواب و اونه حرفأنه وستی اوشأنه کینه اونه آمره دو چندان به.

۹ یوسف خوابه دیگری بیده کی اونه خو برأرأنه‌ره تعریف بوکوده، بوگفته: «خواب دینمه کی خورشید و ماه و یازده‌تا ستاره کره مره تعظیم کودن دریدی.»

۱۰ یوسف وختی کی هر چی خواب بیده بو، خو پټر و برأرأنه‌ره تعریف بوکوده، اونه پټر سرزنش کونان بوگفته: «آن دِ چی خوابی ایسه کی تو بیده‌یی؟ یعنی من و تی مار و تی برأرأن وا بأییم، تره تعظیم بوکونیم؟» ۱۱ اونه برأرأن اونه آمره حسودی کودیدی، ولی اونه پټر، یوسفِ حرفأنه به خاطر بیسپرده.

یوسفِ برأرأن یوسفِ فروشیدی

۱۲ یوسفِ برأرأن بوشو بید چراگاهه نزدیکه شهر شکیم، خوشأنه پټره گوسفندانْه بچرأنید. ۱۳ یعقوب یوسفِ بوگفته: «مگر تی برأرأن گله‌یه نبردیدی شکیم بچرأنید. بیأ، منم تره اوسه کونم اوشأنه ورجه.»

یوسف بوگفته: «بچشب»

۱۴ پس یوسفِ بوگفته: «بوشو خبره سلامتی‌یه تی برأرأن و گله‌یه مره باور.» یوسفِ از دره‌یه حبرون اوسه کوده.

وختی کی یوسف به شکیم فرسه، ۱۵ اینفر یوسف کی دشته دورون سرگردان، خو برأرأنه دونبال گردستی بیده، از او وُورسه: «چی دونباله سر گردستن دری؟»

۱۶ یوسف بوگفته: «می برأرأنه دونبال کردم. تأنی مره بیگی گله‌یه کویه ببردیدی بچرأنید؟»

۱۷ او مرد بوگفته: «اوشأن از آیه شوئون دبید، بیشنوستم کی گفتن دبید: (بیشم دوتان.)» یوسفم اوشأنه دونباله سر راه دکفه، نزدیکایه دوتان اوشأنه بیده.

۱۸ هطو کی یوسف برأران یوسف از رایه دور دینیدی، پیش از اونکی به اوشان فرسه، نقشه کشیدی کی اونه بوکوشید. ۱۹ همدیگره بوگفتیدی: «یوارده اونی کی همش خوابنما به آمن دره. ۲۰ بآیید اونه بوکوشیم. تودیم ایتا از آچایانه دورون، بیگیم کی جانوره درندهیی اونه بوخورد. بیدینیم اونه خوابانه سر چی آیه.»

۲۱-۲۲ ولی رثوبین کی بیشنوسته اوشان چی نقشهیی کشن دریدی، یوسف نجات دکنه وستی بوگفته: «بآیید خونریزی نوکونیم، اونه نوکوشیم. هه بیابانه میان اونه تودیم آچاه دورون، ولی اونه جانه نیگیریم.» اوشانه بوگفته کی یوسف از اوشانه دست نجات بده، واگردانه بیره خو پیره ورجه.

۲۳ هطو کی یوسف به خو برأران فرسه، اونه روپوشه رنگوارنگی یه از اونه تن بکنیدی. ۲۴ اونه بیگفتیدی، تودیدی او چاه دورون کی خوشک و بی آب بو. ۲۵ بینشیدی کی غذا بوخورید، خوشانه سره کی واگردانیدی، اوشانه چشم دکفته کی از دور کاروانه اسماعیلیان از سرزمینه جلعاد آمن دبیید کی خوشانه شترانه کندر و اسفند و ادویهجات بار بزه بید، بردن دیید مصر.

۲۶ یهودا خو برأرانه بوگفته: «چی فایدهیی آمره داره آمی برأره بوکوشیم، اونه مردنه مخفی بوکونیم؟ ۲۷ بآیید اونه جانه نیگیریم اونه به اسماعیلیان بوفروشیم. اون آمی برأره، از آمی گوشت و خونه.» اونه برأران گوش بوکودیدی. ۲۸ وختی کی تاجرآن از سرزمینه مدیان کی هو اسماعیلیان بی، فرسه بیدی، یوسف از چاه دورون بیرون باوردیدی، اونه به بیست سکه یه نقره بوفروختیدی. تاجرآنم یوسف بریدی به مصر.

۲۹ وختی کی رثوبین بوشو چاه سر، یوسف کی چاه دورون نیدینه، خو لیباسانه پاره بوکوده. ۳۰ واگردسته خو برأرانه بوگفته: «او ری اویه نیسه بو! هسه وای می پیره جوابه چی بدم؟»

۳۱ اوشان یوسف روپوشه اوسنیدی، نره بزه خونی یه کی سر واوه بید، روپوشه واسنیدی. ۳۲ و روپوشه رنگوارنگی یه اوسدیدی بریدی خوشانه پیره، بوگفتیدی: «امان آ روپوشه راه سر بیافتیم، بیدین تی پسره شینه یا نه؟»

۳۳ یعقوب روپوشه خوب واری بوکوده، بوگفته: «می پسره روپوشه! نوکونه جانوره درندهیی اونه بوخورد، حتماً یوسف تیکه پاره بوبوسته.» ۳۴ پس یعقوب از غمه یوسف خو لیباسه پاره کوده، و لیباسه غم دوکوده، روزانه زیادی خو پسره وستی ماتم بیگفته. ۳۵ تمامه اونه زاکان، پسر و دختر بمویدی خوشانه پیره تسلی وستی. ولی یعقوب آرامه نوبوستی، گفتی: «ماتمه آمره میرم، شمه قبره دورون می پسره ورجه.» پس یعقوب زار زار گریه کودی.

۳۶ آ میان مدیانان، یوسف مصر دورون به فوطیفار بوفروختیدی. فوطیفار ایتا از بزرگانه دربار و رئیسه محافظانه فرعون بو.

یوسف و فوطیفاره زن

۳۹ ۱ یوسف، تاجرآنه اسماعیلی برده بید مصر. فوطیفار کی ایتا از خادمانه شخصی فرعون و اونه رئیسه محافظان بو، یوسف از اسماعیلیان کی باورده بید مصر، بیهه.

۲ خداوند یوسف آمره بو، پس اون موفق بوبوسته و خو اربابه مصری خانه زندگی کودی. ۳ یوسف اربابم دینه کی خداوند یوسف آمره، و هر کاری کونه، خداوند اونه موفق کونه. ۴ پس یوسف، خو اربابه ورجه خیلی عزیزه بوسته و خادم مخصوصه اون به. فوطیفار خو خانه و دارایی اختیاره فده یوسف دست. ۵ و وختی کی فوطیفار خو خانه و دارایی اختیاره یوسف دس فده، خداوند او مرد مصریه یوسف وستی برکت دهه. برکت خداوند بر اونه خانه و دارایی،

آزاده کوده، اوشانه برکت بده. اطوبی بیه کی اشان می نامه، می جد و آباد ابراهیم و اسحاق نام زنده بدآرید، از اوشان قومی فراوان زمینه سر به وجود بآیه.»

۱۷ وختی کی یوسف بیده خو پیره راسته دس افرایم سر نهه، ناراحته بوسته، پس خو پیره دسه بیگفته کی از افرایم سر اوسنه بنه منسی سر. ۱۸ خو پیره بوگفته: «پتر، تی راسته دسه بنه منسی سر، اونه کی می پپله پسره.»

۱۹ ولی اونه پتر قبول نوکوده بوگفته: «پسر جان من دانم چی کودن درمه. از اونم قومی بزرگ به وجود آیه ولی کوچی برأره قوم از اویتا برأر، پپله تره به و از اونه زاکان، قومائی فراوانی به وجود آیه.» ۲۰ پس اوشانه هر دو نفره هو روز برکت بده بوگفته: «تی نام آمره قومه یعقوب همدیگره برکت دیهیدی، گیدی: (خدا تره افرایم و منسی مانستن عاقبت بخیر بوکونه.)» اطوبی یعقوب افرایمه بالاتر از منسی قرار بده.

۲۱ یعقوب یوسف بوگفته: «من کره مردن درم، ولی خدا تی آمره ایسه، تره به تی سرزمینه آباجدادی واگردانه. ۲۲ و من تره کی از تی برأران شایسته تری ملکی یه تره بخشم کی می شمشیر و کمانه آمره از عموریان فیگفتم.»

مردنه یعقوب

۴۹ ۲۹ سر آخر یعقوب وصیت بوکوده: «من کی میرم شم می اجداده ورجه، مره می اجداده ورجه دفن بوکونید. ۳۰ هو غاره دورون کی مزرعه یه مکفیله میان، نزدیکه ممری سرزمینه کنعان میان کی ابراهیم او دشت و غاره از عفرون هیتی بیهه بو کی خودشه مقبره بیه. ۳۱ هویه کی ابراهیم خو زنه آمره سارا و اسحاق، خو زن ربکا آمره دفن بو بوستیدی کی منم لیه هویه دفن بوکودم. ۳۲ غار و دشتی کی از هیتی پسرانه ورجه بیهه بو بوسته بو.» ۳۳ یعقوب خو وصیته خو پسرانه بوگفته، خو دس و پایه خو رختخوابه دورون درازه کوده بمرده بوشو خو آباجداده ورجه.

۵۰ ۱ یوسف گریه کونان خوره توده خو پیره رو اونه ماچی بده. ۲ بعد از اونم خو طیبانه کی اونه خدمت کودیدی فرمان بده کی اونه برید مومیایی بوکونید. ۳ چهل روز مومیایی کودن کار داشتی وختی کی چهل روز به آخر برسه، مردمه مصر هفتاد روزه تمام عزاداری بوکودیدی. ۴ عزاداری کی تمامه بوسته، یوسف درباریانه فرعونه بوگفته: «مهربانی بوکونید فرعونه بیگید: ۵ ای پتر مره قسم بده بوگفته: «من به زودی میرم. مره قبره دورون کی سرزمینه کنعان میان دارم دفن بوکون.» اجازه بدن بشم می پیره دفن بوکونم واگردم.»

۶ فرعون بوگفته: «بوشو تی پیره هوطو کی قسم بوخوردی، دفن بوکون.» ۷ پس یوسف بوشو کی خو پیره دفن بوکونه و تمامه خادمینه فرعون درباری یان و تمامه وزیرانه مصر اونه دونباله سر راه دکفتیدی. ۸ تمامه یوسف خانواده، اونه برأران، تمامه اونه پیره فامیلانم اوشانه دونباله سر ببید، زاکان و اوشانه گله رمه جوشن دورون باقی بمانسته بید. ۹ سواران، خوشانه اسبان و اراه یانه آمره، کاروانه بزرگی بو کی یوسف آمره راه یه کنعان بو بوستیدی.

۱۰ وختی کی به خرمنگایه اطاد نزدیکه رودخانه یه اردن فرسیدی، گریه زاری یه پورسوزی آمره عزاداری کونیدی، یوسفم هفت روز تمام خو پیره وستی ماتم بیگفته. ۱۱ وختی کنعانیان کی اویه زندگی کودیدی عزاداری یه خرمنگایه اطاد بیده بیدی بوگفتیدی: «مهربان عزاداریه پورسوزی بر پا بوکودیدی.» هته وستی او محله نامه آبل مصرایم نام نهیدی. ۱۲ یعقوب پسرانم هوطو کی یعقوب وصیت بوکوده بو، اونه وصیته بجا باوردیدی. ۱۳ اونه بریدی یه سرزمینه کنعان غاره دورون کی مزرعه یه مکفیله میان نزدیکه ممری کی ابراهیم او غار و دشته از عفرون هیتی بیهه بو، دفن بوکودیدی.

* به عبری: شیول، یعنی دیاره مردگان

۲۵ مردمم بوگفتیدی: «شومان امره محبت بوکودید آمی زندگی یه نجات بدیید. امانم فرعونه شین بیمی.» ۲۶ پس یوسفم قانونی سرزمینه مصر دورون بنه، کی تا به ایمرزم باقی بمأنسته، کی یک پنجومه بردأشته محصول، فرعونه شین ایسه. فقط کاهنانه زمین بو کی فرعونه شین نویوسته.

یعقوب وصیت کونه

۲۷ پس بنی اسرائیل ناحیه یه جوشن میان ساکن بو بوستیدی، اویه ملکی به دست باوردیدی و زاد و ولده بوکودیدی و فراوانه بوستیدی. ۲۸ یعقوبم ۱۷ سال مصر میان زندگی بوکوده، صد و چهل و هفت ساله دأشتی. ۲۹ وختی کی یعقوب مردن وخت فرسه، خو پسر یوسف دوخواده بوگفته: «اگر مره دوست داری، می امره عهدی دود کی می امره وفادار بمائی و مره مصر دورون دفن نوکونی. ۳۰ بلکی وختی می اجداده امره یکی بو بوستم، مره از مصر بیرون بری اوشانه کنار دفن بوکونی.» یوسفم بوگفته: «هر چی کی بوگفتی بجا آورمه.» ۳۱ یعقوب بوگفته: «می ره قسم بوخور.» یوسف قسم بوخورده. یعقوبم هطو کی به خو عصا تکیه بوکوده بو شکرگزاری بوکوده.

یعقوب یوسف پسران برکت دهه

۴۸ روزگاری بوگذشته، یوسف خبر بدیدی کی: «تی پتر مریضه.» اونم خو دوتا پسران منسی و افرایم خو امره اوسکه بوشو دیدنه خو پتر. ۲ هطو کی یعقوب بوگفتیدی: «تی پسر یوسف آمون دره تی ورجه.» یعقوب خو تمامه قوته امره ویریشه خو رختخواه دورون بینشته.

۳ یعقوب یوسف بوگفته: «خدايه قادرمطلق بو کی شهره لوز، سرزمینه کنعان میان بر من آشکاره بوسته مره برکت بده. ۴ مره بوگفته: (تره نسلی فراوان و بارور کونمه. از تو قومانه فراوانی به وجود آورمه. بعد از خودت، آ سرزمینه ملکیته آبدی تی تی زاکانه بخشمه.) ۵ پس هسه کی آ دوتا پسر پیش از می آمونه به آیه، مصر دورون تره به دنیا بموییدی، افرایم و منسی می پسران روثبین و شمعون مأنستن می شین ایسیدی. ۶ هر زا که دیگری کی بعد از اوشان تره به دنیا بایه، تی شین بیدی. زمینه اوشانه ارثی یه، سهمی ایسه از سهمه منسی و افرایم. ۷ تی مار راحیل وختی کی از فدآن واگردستن دو بوم سرزمینه کنعان دورون دور و وره افرات بمرده، منم اونه هویه دفن بوکودم» (افرات همان بیت لیم ایسه).

۸ وختی یعقوب یوسف زاکانه بیده وورسه: «أشان تی زاکانیدی؟»

۹ یوسف خو پتره بوگفته: «أشان می پسرانیدی کی خدا آیه مره ببخشه.»

بعد از اون یعقوب بوگفته: «اوشانه باور می ورجه کی اوشانه برکت بدم.»

۱۰ یعقوب چشمان پیری وستی سونوکودی نتأستی خوب بیدینه، پس هنه وستی یوسف خو پسرانه برده جلوتر. یعقوب اوشانه بغله کوده ماچی بده. ۱۱ یعقوب یوسف بوگفته: «هرگز فکر نوکودیم کی تره دوباره بیدیم، هسه خدا مره رحمت بوکوده کی تی زاکانم بیدمه.»

۱۲ یوسفم خو زاکانه کی یعقوب جلو نیشته بید ویریزانه، خو پتره تعظیم بوکوده. ۱۳ یوسف خو زاکانه دسه گیره اوشانه طوری یعقوب جلو به پا داره کی یعقوب خو راسته دسه بنه منسی سر، خو چپه دسه بنه افرایم سر، اوشانه برده جلوتر خو پتره ورجه. ۱۴ ولی یعقوب خو دسه راسته نهه افرایم سر کی کوچه پسر بو، خو چپه دسه نهه منسی سر کی پيله پسر بو.

۱۵ اون یوسف برکت بده و بوگفته: «هو خدایی کی می پتر و می جد و آباد ابراهیم و اسحاق اونه امره زندگی بوکودیدی تی پسرانه برکت بده خدایی کی تمامه عمر تا به ایمرزم مره شبانی بوکوده. ۱۶ فرشته یی کی مره از هر بدی

چی خانه دورون چی صحرا دورون قرار گیره. ۶ اون هر چی دأشتی بیسپرده یوسف دس، د فکر و خیالی نأشتی مگر چی خورد و خوراکی بوخوره.

یوسف جوانی خوش اندام و خوش قیافه بو. ۷ ایتر روز فوطیفاره زن، هوس نزدیکی یوسف امره بوکوده و بوگفته: «می امره همخواب بو!» ۸ ولی یوسف قبول نوکوده، خو اربابه زنه بوگفته: «بیدین، کی من همه کاره یه آ خانه یم، می اربابم از کارانه خو خانه هیچ نیگرانی ناره. هر چی کی داره، مره بیسپرده. ۹ هیچکس آ خانه دورون از من بالاتر نی یه. همه چی اختیار می دس دره، به جز تو کی اونه همسری. پس چوطو تانم آ کاره شریانه و گناهه بزرگه بر ضده خدا انجام بدم؟»

۱۰ فوطیفاره زن هر روز خو اشتیاقه یوسف گفتی، ولی یوسف قبول نوکودی کی اونه امره همخواب بیه و یا اونه همراه به. ۱۱ ایتر روز یوسف بوشو خانه دورون کی خو کارانه انجام بده، از نوکرانه خانه هیچ کدما به خانه نیسه بید. ۱۲ فوطیفاره زن یوسف رخته بیگفته و بوگفته: «بیا، می امره همخواب بو.» ولی یوسف خو رخته اونه دسته دورون جا بنه، بودووسته بوشو بیرون.

۱۳ وختی کی فوطیفاره زن بیده یوسف رخته اونه دسته دورون بجا بمأنسته و خودشم از خانه بودووسته بوشو بیرون، ۱۴ خانه نوکرانه دوخواده، بوگفته: «بیدینید، می مرد، آ عبرانی یه به خانه باورده کی امره رسوا بوکونه. اون بمو بو کی می امره همخواب بیه، منم فریاد بزم. ۱۵ وختی کی بیشتووسته من فریاد بزم، خو رخته آیه می ورجه جا بنه، بودووسته بوشو بیرون.»

۱۶ پس او زن یوسف رخته خو ورجه بدأشته تا یوسف ارباب به خانه بمو. ۱۷ پس اونه ره بوگفته: «آ غلامه عبرانی کی امره باوردی، بمو بو می ورجه کی مره رسوا بوکونه. ۱۸ ولی هطو کی من فریاد بزم، خو رخته می ورجه جا بنه، بودووسته از خانه بوشو بیرون.»

یوسف زندانه دورون

۱۹ وختی کی یوسف ارباب خو زنه حرفانه بیشتووسته کی گفتی: «تی غلام آ بلایه می سر باورده.» خیلی عصبانی بو بوسته. ۲۰ یوسف دستگیر بوکوده و زندانه دورون توکده اویه، زندانی بو کی زندانیانه پادشاه زندانی بید. ۲۱ ولی خداوند یوسف امره بو، اویه اونه محبت بوکوده و یوسف زندانبانه ره عزیزه بوسته. ۲۲ زندانبان تمامه زندانیانه او زندانه بیسپرده یوسف دس. پس هر کاری زندانه دورون انجام بوستی، یوسف جوابگو بو. ۲۳ زندانبان تمامه زندانه کارانه یوسف دس بیسپرده بو، د هیچ کاری نأشتی. چونکی خداوند یوسف امره بو؛ یوسف هر کاری کودی، خداوند اونه سربلنده کودی.

ساقی و نانوا

۴۰ چندی بوگذشته کی رئیس ساقیان و رئیس نانویانه پادشاه مصر، پادشاه برنجانه بیدی. ۲ فرعون از خو خادمان یعنی رئیس ساقیان و رئیس نانویان عصبانی به، ۳ اوشانه زندانه قصره دورون هویه کی یوسفم دربند بو، زندانی بوکوده. ۴ رئیس نگهبانان، اوشانه بیسپرده یوسف دس، یوسفم اوشانه خدمت کودی؛

چندی کی از اوشانه زندانی بوستن بوگذشته، ۵ ساقی و نانوا یه پادشاه، ایشب هر کی خوره خوابی بیده. هر کسه خواب تعبیره مخصوصه خودشه دأشتی. ۶ صبحه روز بعد کی یوسف بوشو اوشانه ورجه، بیده کی اوشان خیلی پریشانیدی.

۷ یوسف وورسه: «چیسه کی ایمرزم خیلی غمگینیدی؟»

۸ جواب بدیدیدی: «آمان هر دو نفر دیشب خواب بیده‌ییم، ولی هیچکس آیه نیسه کی بتانه آمی خوابه آمی‌ره تعبیر بوکونه.»

یوسف اوشانه بوگفته: «مگر علم تعبیره خواب خداشین نی‌یه؟ مره بیگدی کی چی خواب بیده‌ییدی.»

۹ پس رئیس ساقیان خو خوابه یوسف‌ره واگویا بوکوده و بوگفته: «ایتا انگور درخته می چشم جلو خواب بیدم، ۱۰ کی سه‌تا شاخه داشتی. گول بوکوده* شکوفه باورده و انگور برسه. ۱۱ فرعونه جام به دس داشتیم، انگورانه بیچم اوشانه فرعونه جام دورون فیچالستم فدم فرعونه دس.»

۱۲ یوسف اونه بوگفته: «تی خوابه تعبیر انه: سه شاخه، نیشانه‌یه سه روزه. ۱۳ سه روز دیگر فرعون تره سربلنده کونه واگردانه بره تی کاره قبلی سر. ساقی‌یه دربار فرعون بی، شراب دوکونی فدی فرعونه دس. ۱۴ وختی کی همه چی تره بر وفق مراده. مره به یاد باور، مره مهربانی بوکون، می سرگذشته فرعون‌ره بوگو و از اون خواهش بوکون مره از آ زندان آزاده کونه. ۱۵ چونکی مره از سرزمینه عبرانیان به زور باوردیدی آیه، سرزمینه مصر دورونم گناهی نوکودم کی مره توکدیدی سیاحاله دورون.»

۱۶ وختی کی رئیس نانویان ایشونه رئیس ساقیان تعبیره خواب خیر بو، یوسف بوگفته: «منم خواب بیدم کی سه‌تا سیده نان سفید سر به سر می سره جور نهه. ۱۷ سبد بوجوری دورون نانه شیرینی‌یه جورواجوری دوپو فرعون‌ره، ولی پرنده‌یان اوشانه از سبد دورون کی می سره جور نهه بو، خوردن دیبید.»

۱۸ یوسف بوگفته: «تعبیره تی خواب انه: سه‌تا سبد، نیشانه‌یه سه روزه. ۱۹ سه روز دیگر، فرعون تی سره وایینه، تره داره جور آویزانه کونه، پرنده‌یانم تی جانگه گوشته خوریدی.»

۲۰ سه روز بعد کی فرعون روز تولد بو، جشنی خو تمام خادم‌انه‌ره بر پا بوکوده. اون، رئیس ساقیان و رئیس نانویان باورده خو خادم‌انه جلو. ۲۱ رئیس ساقیان اوسه کوده خودشه کاره قبلی سر، کی جام شرابه فده فرعونه دس. ۲۲ ولی رئیس نانویان بوکوشتیدی به دار بزه‌ییدی، هوطو کی یوسف اوشانه‌ره پیشگویی بوکوده بو. ۲۳ ولی رئیس ساقیان یوسف به یاد ناورده و اونه فراموشه کوده.

یوسف فرعونه خوابه تعبیر کونه

۴۱ دو سال بوگذشته. فرعون خوابی بیده کی رودخانه‌یه نیل کنار به پا ایسه. ۲ کی هفتا گاوه چاق و چله از رودخانه بیرون بَمویدیدی و سبزه‌زاره دورون چراکودن دیبید. ۳ اوشانه دونباله سر، هفتا گاوه دیگرم از نیل بیرون بَمویدیدی کی لاغر و استخوانی بید و او گاوانه ورجه بیسه‌ییدی. ۴ گاوانه لاغر و بدشکل هفتا گاوه چاق و چله‌یه خوردیدی. بعد از اون فرعون از خواب ویریشته.

۵ فرعون بوخوفته، دوواره خواب بیده: هفتا خوشه‌یه گندمه پرمغز و خوب، ایتا ساقه رو بوجور بَمویدیدی. ۶ اوشانه دونباله سر هفتا خوشه گندمه دیگرم بوجور بَمویدیدی کی پوچ و از باده گرم بوسوخته بید. ۷ او خوشه‌یانه پوچ او هفتا خوشه‌یانه پرمغز فوریدی. فرعون از خواب ویریشته و بفهمسته کی خواب دس دوپو.

۸ فردایه او روز فرعونه خیال پریشان بو. خو آدمانه اوسه کوده کی تمام جادوگران و حوکمایه مصر باورید. فرعون هر چی کی خواب بیده بو، اوشانه بوگفته. ولی هیچکس نتانستی اونه خوابه تعبیر بوکونه. ۹ در جا، رئیس ساقیان فرعونه بوگفته: «ایمروز می گناه مره به یاد بَمو. ۱۰ روزی کی فرعون از خو غلامان خشمگین بوپوسته بو، مره، رئیس نانویان امره زندانه قصره میان زندانی بوکوده. ۱۱ آمان هر دو نفر ایشب خوابی بیده‌ییم کی هر کدام از او خوابان خوره

۲ یوسف بوشو، از میانه خو براران، پنج نفره برده فرعونه ورجه. ۳ فرعون اوشانه وورسه: «چی کاره ایسیدی؟» اوشانم فرعونه جواب بدیدیدی: «آمان شیمی غلامان آمی آباجداده مانستن چوپانیم» ۴ و بوگفتیدی: «بَمویم مصر زندگی بوکونیم، چونکی آمان شیمی غلامان علفزاری کنعان دورون آمی گوسفنده‌ره ناریمی. کنعان میان خوشکسالی بیداد کونه، پس هسه خواهش کونیم شیمی غلامانه اجازه بدی جوشن دورون ساکن بیبید.»

۵ فرعونم یوسف بوگفته: «پس تی پتر تی برارانه امره بَمویدیدی تی ورجه، ۶ سرزمینه مصرم تی چشم جلو پهنه، هر جایه کی دانی بهتر ایسه اوشانه فدن، اوشانه ببر جوشن دورون ساکن بوکون. هر کدامه از اوشانم کی کاردان و شایسته ایسه، می گاوداران و گله‌داران بیبید.»

۷ یوسفم خو پتر برده به حضوره فرعون، یعقوب فرعونه برکت بده. ۸ فرعون از اون وورسه: «چن سال داری؟» ۹ یعقوب بوگفته: «صد و سی ساله کی زمینه سر کره کوچ کودن درم، عمری کوتاه، پُر از درد و رنجه کی به طوله عمر کوچ کونده می اجدادم فترسه.» ۱۰ یعقوب فرعونه برکت بده، واگردسته بوشو بیرون.

۱۱ یوسفم هوطو کی فرعون بوگفته بو، خو پتر و برارانه بهترین جایه مصر، رمسیس میان سامان دهه، و اویه ملکی فده. ۱۲ خوراکه کافی‌یم خو پتر و براران و اوشانه اهله خانه‌ره فراهم کونه.

ساله قحطی و حاکمیت یوسف

۱۳ اویه قحطی روز به روز سخت‌تره بوستی طوری کی بی‌خوراکی و خوشکسالی مردمه سرزمینه مصر و کنعان از بین بردن دوپو. ۱۴ یوسفم تمامه پولی کی مردمه مصر و کنعان خرید گندمه وستی فده بید باورده فرعونه قصره دورون. ۱۵ وختی کی مردمه مصر و کنعان پول تمامه بوسته، مردمه مصر بَمویدیدی یوسف ورجه بوگفتیدی: «آمره خورد و خوراک فدن، چره و اشیمی چشمه جلو بیمیریم، هسه کی بی‌پولیم.»

۱۶ یوسف بوگفته: «هسه کی پول ناریدی، شیمی گاو و گوسفنده باورید تا منم به جایه شیمی حیوانان شمره گندم فدم.» ۱۷ پس خوشانه حیوانانه باوردیدی فدیدی یوسف، اونم به جایه اسبان و گوسفندان و بوزان و گاوان و الاغان، اوشانه خورد و خوراک فده. او سال، اوشانه، به جایه حیوانانی کی فده بید خورد و خوراک کافی فده.

۱۸ وختی کی سال به آخره فرسه، ساله بعد بَمویدیدی یوسف ورجه بوگفتیدی: «سرور از شومان چی پنهان کی آمی دار و ندار تمامه بوسته، حیوانانم کی تی‌شین بوپوستیدی، آمی‌ره چیزی باقی نمأنسته به جز آمی جان و آمی زمین. ۱۹ چره و آمان آمی زمینان، شیمی چشمه جلو نابود بیبیم؟ آمره، آمی زمینه کشت کاره امره به جایه خورد و خوراک بیهین کی آمان، آمی زمینه کشت کاره امره فرعون‌شین بیبیم. آمره بذر فدن کی زنده بمأنیم، نیمیریم، آمی زمینم ویران نه.»

۲۰ پس یوسفم تمامه کشتزارانه مصر فرعون‌ره بیبه. تمامه مصریانم خوشانه زمینانه بوفروختیدی، چونکی خوشکسالی بیداد کودی. تمامه سرزمینه مصر فرعون‌شین بوپوسته. ۲۱-۲۲ یوسفم بجز کاهانان تمام مردمه سراسره مصر به بندگی برده. ولی کاهانان زمینه نهه، چونکی اوشان سهمی‌یه ثابتی از فرعون فیگفتیدی، هته وستی خوشانه زمینه نوفرورختیدی، چونکی خورد و خوراکه کافی داشتیدی.

۲۳ یوسف مردمه بوگفته: «هسه کی شمره شیمی زمینه امره فرعون‌ره بیهم، شمره بذر فدم کی بیشید کشت کار بوکونید. ۲۴ ولی از برداشته محصول، یک پنجمه فرعونه فدید، چهار پنجمه دیگرم بذره ساله بعد و خورد و خوراکه شیمی خانواده و شیمی زاکان بهه.»

* به فارسی: جوانه زد

کوده، شوئون دبیدد اوشأنه بوگفته «راه دورون همدیگره آمره ناسازگاری نوکونید!» ۲۵ پس اوشأن از مصر واگردستیدی بوشویدی سرزمینه کنعان خوشأنه پثر یعقوب ورجه.

۲۶ و خوشأنه پثره بوگفتیدی: «یوسف هونزم زنده‌یه! حاکمه سرتاسره سرزمینه مصر بویوسته!» یعقوب پریشانه بوسته، نتأنتستی اوشأنه حرفأنه باور بوکونه. ۲۷ ولی وختی هر چی یوسف اوشأنه بوگفته بو اونه‌ره بوگفتیدی، و یعقوب خو چشمه آمره اراه‌یانی کی یوسف اونه بردنه وستی اوسه کوده بو، بیده، اونه دلیل روشنه بوسته.

۲۸ یعقوب بوگفته: «دِ باور بوکودم کی می پسر یوسف زنده‌یه، شمه اونه ورجه تا کی پیش از می مردن اونه بیدینم.»

یعقوب بوشو مصر

۴۶^۱ پس یعقوب هر چی کی دأشتی خو آمره اوسده راه دکفته، بوشو فرسه بثرشبع، خو پثر، اسحاق خداره قربانی بوکوده. [اسرائیل یعقوب نامم ایسه.] ۲ شب رویا میان خدا یعقوب آمره حرف زنه، ایشنوه: «یعقوب! یعقوب!»

یعقوب جواب بده «آیه ایسم.»

۳ جواب ایشنوه: «منم خدا، خدایه تی پثر. از سفر به مصر ترسی نوادأشتن، چونکی خودم اویه از تو قومه بزرگی به وجود آورم. ۴ من تی آمرهیم همدیگره آمره شیمی مصر، بدان کی من خودم تره واگردأنم، یوسفم خو دسته آمره تی چشمانه دوده.»

۵ یعقوبم از بثرشبع راه دکفته، اونه پسرأن خوشأنه پثر یعقوب، خوشأنه زن و زاکانه آمره، اراه‌یانی کی فرعون اوشأنه بردنه وستی اوسه کوده بو سواره بوستیدی. ۶ اوشأنم خوشأنه گلگ رمه، مال و منالم کی کنعان دورون دأشتیدی، اوسدیدی. یعقوبم تمامه خو ایل و تباره آمره بوشویدی مصر. ۷ یعقوب تمامه خو فامیله خو آمره بیرده مصر اوشأنه آمره خو پسرأن خو نویه پسری خو دخترأن خو نویه دختری‌یم اونه آمره به مصر بوشویدی.

دیداره یعقوب یوسف آمره

۲۸ یعقوب خو پسر یهودایه پیشت از خودش اوسه کوده کی یوسف وورسه از کو طرف وابیشیم کی به جوشن فرسیم. وختی کی دور و وره جوشن فرسه بید، ۲۹ یوسف فرمان دهه کی خودشه اراه‌یه باورید، سواره بوسته بوشو جوشن خو پثر یعقوب پیشواز. یوسف هطو کی به خو پثره ورجه فرسه دس نوکونیدی همدیگره گردن، گریه کونه. ۳۰ یعقوب یوسف بوگفته: «هسه دِ حاضریم بیمیرم، چونکی می چشمانه آمره بیدم کی تو زنده ایسی.»

۳۱ یوسف خو برأرأنه و خو پثره فکه فامیله بوگفته «هسه وا بشم فرعون ورجه اونه بگم کی (می برأرأن و می پثره فکه فامیل کی کنعان ایسه بید بوییدی می ورجه)، ۳۲ و اونه خبر بدم کی (چوپانأن و گاوداران ایسیدی کی خوشأنه گلگ رمه و هر چی دأشتیدی خوشأنه آمره باوردیدی.) ۳۳ پس فرعون شمره دوخوانه، وورسه کی (چی کاره ایسیدی؟) ۳۴ اونه جواب بدید: «امأن شیمی غلامأن از نوجوانی گله‌دار بیم، هو کاری ایسه کی می ابااجدادم انجام کیدیدی.» بعد از اون اجازه دآریدی کی جوشن دورون زندگی بوکونید، چونکی مصریان چوپانأنه مکروه دآنیدی.»

یعقوب فرعونه برکت دهه

۴۷^۱ یوسف بوشو فرعونه بوگفته: «می پثر و می برأرأن، خوشأنه گلگ رمه آمره و هر چی کی دأشتیدی اوسدیدی از سرزمینه کنعان بوییدی، هسه جوشن دورون ایسه‌ییدی.»

تعبیری دأشتی. ۱۲ می آمره اویه جوانی عبرانی ایسه بو کی رئیسه محافظأنه خادم بو. امأن هر چی خواب بیده بیم، اونه‌ره بوگفتیم. اونم هر کسه خوابه اونه‌ره تعبیر بوکوده. ۱۳ هوطو کی اون می خوابه تعبیر بوکوده بو، هوطویم بویوسته؛ من واگردستم می کاره سر، رئیسه ناوایأنه دار بزه‌ییدی.»

۱۴ فرعون اوسه کوده یوسف دونبال، اونه فوری از سیاهچال بیرون باوردیدی. یوسف خو ریش بترشته، خو لیباسه عوضه کوده، بَمو به حضوره فرعون. ۱۵ فرعون یوسف بوگفته: «خوابی بیدم کی هیچکس نتأنه اونه تعبیر بوکونه. ولی دریاره‌یه تو بیشتوستم کی هر خوابی‌یه تانی تعبیر بوکونی.»

۱۶ یوسف فرعونه جواب بده: «من نتأنم. خدا فرعونه‌ره جوابه خیری دیهه.»

۱۷ فرعون یوسف بوگفته: «خواب بیدم کی رودخانه‌یه نیل کنار به پا ایسم. ۱۸ ایدفعه، هفتا گاهه چاق و چله از نیل دورون بیرون بوییدی و سبزه‌زاره دورون چرأکودن دبیدد. ۱۹ اوشأنه دونباله سر، هفتا گاهه دیگرم کی بدشکل و لاغر و استخوانی بید، بیرون بوییدی. من تمامه سرزمینه مصر دورون، آ جور گاهه بدشکل نیده بوم. ۲۰ آ گوانه لاغر و بدشکل او گوانه چاق و چهله کی اول بیرون بَمو بید، خوریدی. ۲۱ هرچند کی اوشأنه بوخورده بید، بازم معلوم نوبو؛ هوطو خوشأنه اوله مانستن لاغر بید. از خواب ویریشتم.»

۲۲ «بازم خواب بیدم کی هفتا خوشه‌یه گندمه پرمغز و خوب ایتا ساقه رو بوجور بوییدی. ۲۳ ایدفعه هفتا خوشه‌یه خوشک و پوچ و بوسوخته از باده گرم اوشأنه دونباله سر بوجور بوییدی. ۲۴ او خوشه‌یانه پوچ هفتا خوشه‌یه خوبه فورستیدی. منم آ خوابونه جادوگرأنه بوگفتم، ولی هیچکس نوبو کی، اشانه مره تعبیر بوکونه.»

۲۵ یوسف فرعونه بوگفته: «هر دوتا خوابه فرعون ایچی گیدی، خدا شمره از اونچی کی سرزمینه مصر دورون پیش امون دره، باخبره کوده. ۲۶ هفتا گاهه خوب نیشأنه‌یه هفت ساله؛ هفتا خوشه‌یه گندمه خوب نیشأنه‌یه هفت ساله. هر دوتا خواب ایچی گیدی. ۲۷ هفتا گاهه لاغر و بدشکل کی اوشأنه دونباله سر بیرون بَمو بید، هفت سالیدی. هفتا خوشه‌یه بوسوخته از باده گرم و پوچ نیشأنه‌یه هفت ساله قحطی ایسه. ۲۸ هوطو کی فرعونه بوگفتم، خدا هر چی کی در نظر دآره انجام بده، فرعونه‌ره آشکاره کوده. ۲۹ هفت سالی کی امون دره، سرزمینه مصر دورون هفت ساله فراوانی‌یه. ۳۰ ولی اونه دونباله سر، هفت ساله قحطی آیه کی هفت ساله فراوانی سرزمینه مصر دورون فراموشه به. قحطی آ سرزمینه دورون بیداد کونه. ۳۱ آ قحطی خیلی سخت به، طوری کی آ قحطی وستی فراوانی آ سرزمینه دورون فراموشه به. ۳۲ چونکی فرعونه خواب دو بار تکرار بویوسته، نیشأن دهه کی آ قحطی از جنبه خدا مقرر بویوسته و خدا به زودی اونه به سر انجام رسأنه.»

۳۳ «وخته شه کی فرعون ایتا مرد دانا و عاقله دونبال بگرده کی اون تمامه سرزمینه مصر سرپرستی بوکونه. ۳۴ فرعون وا آ سرزمینه‌ره ناظرانی تعیین بوکونه و هفت ساله فراوانی دورون، یک پنجومه محصوله مصر انبار بوکونه. ۳۵ هفت ساله خوبه دورون اوشأن، وا تمامه گندم و حبوباته خورد و خوراکه فرعونه انباره میان انبار و نگهبانی بوکونید کی همیشه شهرأنه دورون خورد و خوراک بمأنه. ۳۶ آ خورد و خوراکأن وا سرزمینه مصره ذخیره بیه کی هفت ساله قحطی دورون مردمه مصر، خورد و خوراک بدآرید؛ اطویی آ سرزمین قحطی وستی نابود نیبه.»

یوسف عزیزه مصر

۳۷ فرعون و تمامه اونه خادمأن یوسف گفتاره پسند بوکودیدی. ۳۸ پس فرعون خو خادمأنه وورسه: «امأن کویه تأنیم آجور آدمه پیدا بوکونیم کی روحه الهی در خودش بدآره؟» ۳۹ پس فرعون یوسف بوگفته: «هسه کی خدا تره از انجامه

تمامه خو اراده باخبره كوده، هيچكسه ديگري نيسه كي تره مأنستن حكيم و عاقل بيه. ۴۰ تره همه كارهيه مي قصر كونم و تمامه مردم بيدى به فرمانه تو. فقط مي تخت و تاجه وستى از تو بالاترم.»

۴۱ فرعون يوسف بوفگفته: «هسه تره اَطوبى سرپرسته تمامي يه سرزمينه مصر كونم.» ۴۲ پس فرعون خو انگوشتره مهري يه بيرون باورده، توَّده يوسف دس. ايتا شنه كنانه بارزش بنه اونه دوشه رو و ايتا زنجيره طلايي بم توَّده يوسف گردن. ۴۳ اونه سواره خو دو مي اراهيه سلطنتي بوكوده و جلو دارانم فرياد كوديدى: «زانو بزنيده.» فرعون يوسف بر تمامه سرزمينه مصر حاكم بوكوده. ۴۴ فرعون يوسف بوفگفته: «هرچند من فرعونم، ولي هيچكس سرزمينه مصر دورون خو دس و پايه درازه نوكونه، مگر تو اجازه بدى.»

۴۵ فرعون يوسف، صَفِيَّاتِ فَعْيِجِ نام بنه و اَسِيَّاتِ يوسف ره عقد بوكوده. اَسِيَّاتِ فوطى فارغ دختر بو. فوطى فارغ كاهنه «اون» بو. يوسف تمامه سرزمينه مصر سر كشتى كودى. ۴۶ يوسف سى سال داشتى كي خادمه پادشايه مصر بويوسته. پس يوسف از فرعونه ورجه شه كي تمامه سرزمينه مصر بگرده.

۴۷ تمامه هفت ساله فراوانى ميان، سرزمينه مصر محصوله فراوانى باورده. ۴۸ او سالانه ميان يوسف فرمان دهه همه يه محصولاته سراسره مصر به انبارانه شهران باوريد تمامه محصوله مزرعه يه هر شهري يه هو شهر دورون انباره كونيد. ۴۹ يوسف تا تانستى دريا كناره فورشه مأنستن گندمانه انبار بوكوده، طوري كي كسى تانستى اوشانه بشماره.

۵۰ پيش از اونكي ساله قحطى فرسه، يوسف زن اَسِيَّاتِ، فوطى فارغ دختره دوتا پسر يوسف به دنيا باورده. ۵۱ يوسف خو اولي زاكه منسى (يعنى فراموشى) نام بنه، بوفگفته: «چونكي خدا تمامي يه رنج و دورى از مي پتر و مي فاميله از مي ياد برده.» ۵۲ اون خو دو مي پسره افرايم نام بنه (يعنى پوربار): چونكي بوفگفته: «خدا مره مي سرزمينه رنجه دورون پوربار بوكوده.»

۵۳ هفت ساله فراوانى، مصر دورون به آخر برسه. ۵۴ هوطو كي يوسف پيشگويى بوكوده بو، هفت سال قحطى بو، تمامه سرزمينه ديگره دورون قحطى بمو بو، ولي سرزمينه مصر دورون، خوراكي انبارانه دورون پور بو. ۵۵ وختى كي تمامه مصر قحطى بو، مردم خوراكي وستى شيدى فرعونه ورجه التماس كونيدى، فرعونم تمامه مردمه بوفگفته: «بشيد يوسف ورجه هر چي شمره كه هوطو بوكونيد.» ۵۶ وختى كي سراسره كشوره مصر قحطى بو، يوسف انبارانه واكوده گندمانه مصريانه بوفروخته، چونكي سراسره مصر پيله قحطى بو. ۵۷ مردمه، تمامي يه سرزمينه ديگره آموييدى مصر، يوسف ورجه كي خوراك بيهينيد، چونكي تمامي يه زمينه سر خوشكسالى بمو بو.

يوسف براران شيدى مصر

۴۲ ۱ وختى كي يعقوب بيشنوسته مصر دورون گندم پيدا به، خو زاكانه بوفگفته: «چره آيه به پا ايسه بيدى، ايتا اويتايه نگاه كونيدى؟ ۲ بيشنوستم كي مصر دورون گندم فراوانه، بشيد اويه گندم بيهينيد باوريد كي زنده بمأنيم، نيميريم.» ۳ پس دهتا از يوسف براران راه دكفتيدى، بوشوييدى مصر كي گندم بيهينيد. ۴ ولي يعقوب، بنيامين كي يوسف براره تنى بو اوشانه مره اوسه نوكونده، چونكي ترس داشتى اونه سرم بلا بايه. ۵ پس يعقوب پسرانم از اوشانى بيد كي گندمه وستى بمو بيد، چونكي سرزمينه كنعان دورونم قحطى بمو بو.

۶ در او وخت يوسف، حاكمه سرزمينه مصر بو؛ اون بو كي مردمه گندم فروختى. پس وختى كي اونه برارانم فرسه بيدى، يوسف جلو با احترام زانو بزه بيدى، خوشانه سره بيجير باوريدى. ۷ هطو كي يوسف خو برارانم بیده، اوشانه بشناخته. ولي وانمود بوكوده كي اوشانه نشناسه، تندى امره حرف زنه، اوشانه وورسه: «از كويه آيدى؟»

اوشانم جواب بديدى: «از سرزمينه كنعان بموييم كي گندم و خوراك بيهينيم.»

برارانه امره واگرده. ۳۴ چوطو تانم واگردم مي پتره ورجه، اگر بنيامين مي امره نيرم؟ وانال مي پتره درد و رنجه مردنه كي اونه سر آيه بيديم.»

يوسف خودش به خو براران گه «من يوسفم»

۴۵ ۱ يوسف د نئاستى خوره بدأره اوشانه ورجه گريه نوكونه، فرياد بزه: «همه كسه بيرونه كونيد.» هيچ كس د اويه نيسه بو، وختى كي يوسف كره خودشه معرفى كودن دويو. ۲ اون چنان شيون كونان گريه كودى كي مصريان ايشنوستيدى و فرعونه خانه آدمانم باخبر بويوستيدى.

۳ يوسف خو برارانم بوفگفته: «منم، يوسف! هنوزم مي پتر، زنده يه؟» ولي اونه برارانم زبان بند بمو بو كي تانستيدى جواب بديد، چونكي از اون برترسه بيد. ۴ يوسف بوفگفته: «باييد جلوتر مي ورجه.» وختى كي اوشان بوشوييدى اونه ورجه، بوفگفته: «من شيمي برارم يوسف، هونى ايسم كي اونه به مصر بوفروختيدى. ۵ هسه د پريشان نبييد د خودتانه سرزنش نوكونيد كي مره بوفروختيدى. چونكي آدمانه نجاته جانه وستى بو كي خدا مره پيشتر از شومان اوسه كوده آيه. ۶ چونكي دو ساله ا سرزمينه دورون قحطى بمو، پنج ساله ديگره نه كاشتي به نه برداشتى. ۷ ولي خدا مره پيشتر از شومان اوسه كوده آيه كي شيمي نسله زمين سر زنده بدأره و نجاته عظيمي يه به دست باوريد. ۸ پس شومان نبييد كي مره آيه اوسه كوديدى، بلكى خدا بو. مره مشاور فرعون، سرپرسته اونه خانه و فرمانروايه تمامي يه سرزمينه مصر بوكوده.»

۹ «هسه هر چي زودتر واگرديد، بيشيد مي پتره ورجه بيگيد: (تى پسر يوسف، بوفگفته: «خدا مره فرمانروايه سراسره مصر بوكوده. فوري ويريزه، بيا مي ورجه!» ۱۰ تو، تى زاكان، تى نوه نتيجه، تى تمامه گاو و گوسفندان امره، و هر چي كي دارى، سرزمينه جوشن دورون هيه مي دور و ور زندگى بوكونيد و مي نزديكى بيسيد. ۱۱ اويه من از تو نگهدارى كونم، چره كي پنج ساله ديگرم قحطى يه، اگر ا كاره نوكونى، تو، تمامه تى فكه فاميله امره محتاج ببويد.»

۱۲ «شومان خودتان دتن دريدى، مي برار بنيامين دتن دره كي شيمي امره حرف زين درم. ۱۳ از احترامى كي مصر دورون دارم و از هر چي كي بیده بيدى مي پتره خبر بديد. هر چي زودترم اونه اوسنيد، باوريد آيه. ۱۴ بعد از اون گريه كونان خو برار بنيامين بغله كوده، همدیگره امره گريه بوكوديدى. ۱۵ يوسف خو برارانم امره گريه كونان روبوسى بوكوده، اوشانم اونه امره درده دليل بوكوديدى.»

دعوته يعقوب به مصر

۱۶ وختى آخبر كي يوسف براران بموييدى به گوش فرعون و اونه دربارى يان فرسه، همه تان شادى بوكوديدى. ۱۷ فرعونم يوسف بوفگفته: «تى برارانم بوگو (خوشانه چهارپايانه بار بوكونيد واگرديد، بيشيد به سرزمينه كنعان. ۱۸ تى پتره اونه تمامه فكه فاميله امره باوريد مصر، منم پورحاصلترينه كشتزاره مصر شمره فدمه كي از محصولاته فراوانه اون، بهره ببريد.) ۱۹ بوشو، تى برارانم بوگو: (خوشانه پتر و خوشانه زن و زاكانه آوردنه وستيم از مصر اراهه اوسنيد، ببريد، اوشانه باوريد آيه. ۲۰ شيمي ملك و املاكه وستيم نيگران نبييد، چونكي مالكه بهترين املاكه مصر بيدى.»

۲۱ پس يعقوب پسرانم هو كاره كونيدى، يوسف به فرمانه فرعون اوشانه اراهه و آذوقه سفرم فده. ۲۲ به هر كدامه از اوشانم ايدس لباسه تازه فده، ولي بنيامين سيصدتا سكه يه* نقره و پنج دس لباسه نو فده. ۲۳ ده بار الاغ بهترين محصولاته مصر، ده بار ماده الاغ گندم و آذوقه سفر خو پتره وستى اوشانه امره راهى كونه. ۲۴ بعد از اون اوشانه اوسه

* به عبرى شكل

۶ پیشکار وختی به اوشان فرسه، هر چی کی یوسف بوگفته بو، اوشانه بوگفته. ۷ ولی اوشان بوگفتیدی: «آن چی حرفی ایسه کی زئن دری؟ حاشا کی امان شیمی غلامان دوزدی بوکونیم!»^۸ امان پوله گندمه کی پیشتر امان کیسه دورون دبو، از کنعان، پس باوردیم، چوط تائیم از شیمی اربابه خانه طلا و نقره دوزدی بوکونیم؟^۹ اگر جام نقرهیه هر کسه کیسه دورون بیافتی، اون میره. امانم شیمی اربابه غلام بیم.»
 ۱۰ پیشکارم قبول بوکوده بوگفته: «هر چی کی شومان گیدی. هر کسه ورجه کی جام پیدا بیه، اون غلامه می اربابه. شومانم تقصیری ناریدی، آزادی کی بیشید.»

۱۱ اوشانم خوشانه کیسه فوری ببیزر باوردیدی و آکودیدی. ۱۲ پس پیشکارم اول پيله براره کیسه دورونه جوستجو بوکوده، فرسه به کوجه براره شین و جام، بنیامین کیسه دورون دینه. ۱۳ اوشان از شدت اصبانیت خوشانه لباسانه پاره بوکودیدی، خوشانه الاغانه باز دوستیدی، و اگر دوستیدی بمویدی به شهر. ۱۴ یوسف هنوزم خو خانه دورون ایسه بو کی یهودا خو برارانه امره شیدی خانه دورون، اونه پا زیر کفیدی زمینه رو.

۱۵ یوسف اوشانه بوگفته: «آن چی کاری بو، کی بوکودیدی؟ نانسیدی کی مردی مره مانستن تانه پیشگوی بوکونه دوزده بشناسه؟»

۱۶ یهودا جواب بده: «د امان سروره چی تائیم بیگیم؟ چی تائیم بیگیم؟ چوط تائیم بیگیم کی بی گناه ایسیم؟ خدا بو کی شیمی غلامانه گناه آشکاره کوده، هسه و اگر دستیم کی بیگیم امان همه تان اونه امره کی جام اونه کیسه دورون پیدا بو بوسته، شیمی غلامانیم.»

۱۷ ولی یوسف بوگفته: «نه، آ کاره نوکونم. فقط اونی کی جام، اونه کیسه دورون پیدا بو بوسته می غلامه. شومان همه تان آزاد ایسیدی، به سلامتی و اگر دید بیشید شیمی پثره ورجه.»

۱۸ یهودا ایچه جلوتر بوشو بوگفته: «سرور، اجازه بدن شیمی غلام شیمی امره حرف بزنه. و از شیمی غلام خشمگین نوابوستن. دانم کی فرعون مانستن قدرت داری.»

۱۹ «سرور، از شیمی غلامان و ورسه بی: (پثر یا براری داری؟) ۲۰ امانم جواب بده بیم کی (پثره سالندی داریم، ایتا براره نوجوان کی اونه ساله یه پیری دورون به دنیا بمو. کی اونه برارم بمرده، اون تنها یادگار خو مار ایسه کی باقی بمانسته. اونه پثرم اونه خیلی دوست داره)، ۲۱ بعد از اونم امان شیمی غلامانه بفرماستید: (اونه باورید می ورجه کی خودم اونه بیدینم)، ۲۲ امانم امان سروره بوگفتیم کی او جوان نتانه از خو پثر جدا بیه. چونکی آ کار، اونه پثره مردنه امره یکی به. ۲۳ ولی شومان شیمی غلامانه بفرماستیدی کی: (تا شیمی کوجه براره شیمی امره آیه ناورید، مره نیدینیدی)، ۲۴ وختی امان شیمی غلامان امان پثره ورجه بوشویم، هر چی کی شومان امان سرور بوگفته بید، اونه ره بوگفتیم. ۲۵ بعد از اون می پثر بوگفته: (و اگر دید بیشید و آذوقه بیشتری ببینید)، ۲۶ ولی امان بوگفتیم: (نتائیم بیشیم. مگر امان کوجه براره امان امره بیریم، تائیم بیشیم، ولی نتائیم او مردکه بیدینیم، مگر آنکی امان کوجه برارم امان امره بایه). ۲۷ امان پثر، امره بوگفته: (دانیدی کی می زن دوتا پسر می ره به دنیا باورده. ۲۸ ایتا از اوشان از می ورجه بوشو بی شک اونه جانوره درنده بی پاره پاره بوکوده، و د اونه نیدم. ۲۹ اگر ای تائیم از من فیگیرید، بلایی اونه سر بایه، از غصه مره می سره مویه سفیده امره به گور بریدی.)

۳۰ «اون می پثره نفسه. پس اگر هسه و اگر دم اونه می پثره ورجه نبرم، ۳۱ بیدینه کی اونه امان امره ناوردیم، در جا دق کونه. اطوی امان شیمی غلامان امان پثره سره سفیده مویه به گور اوسه کونیمی. ۳۲ من، شیمی غلام، می پثره ورجه آ پسره سلامتی به تضمین بوکودم، بوگفتیم: (اگر و اگر دم و تی پسره می امره ناورم، آ گناه تا آبد دکفه می گردن!) ۳۳ پس هسه، شیمی غلامه اجازه بدن به جایه بنیامین به غلامی شیمی ورجه بیسم و برده می سرور بیم، اجازه بدن آ جوان خو

۸ یوسف خو برارانه بشناخته، ولی اوشان، یوسف نشناختیدی. ۹ ولی یوسف خوابانی کی درباریه اوشان بیده بو به یاد باورده، بوگفته: «شومان جاسوسیدی! بمویدی بیدینید کویه امان سرزمین بی دفاع ایسه.»

۱۰ اوشان جواب بدیدی: «نه سرور، امان شیمی غلامان بمویم خوراکی ببینیم. ۱۱ امان همه تان اینفره زاکیم، امان، شیمی غلامان کی جاسوس نی بیم، بلکی مردانه شریفی ایسیم.»

۱۲ یوسف اوشانه بوگفته: «نه، شومان بمویدی بیدینید کی سرزمینه مصر از کو طرف بی دفاع ایسه.»

۱۳ اوشان جواب دیهیدی: «امان شیمی غلامان، دوازه تا براریم، ایتا پثره پسریم کی سرزمینه کنعان زندگی کونه. امان کوجه برارم هسه اونه ورجه ایسه. ایتا از امان برارنم گوم و گوره بوسته.»

۱۴ یوسف اوشانه بوگفته: «هنه کی شمره بوگفتیم: شومان جاسوسیدی! ۱۵ پس شمره اطوی امتحان کونم: به جانه فرعون قسم کی تا شیمی کوجه برار آیه نایه، و نالم از مصر بیشید. ۱۶ اینفر از خود تانه میان اوسه کونید بشه شیمی کوجه براره باوره آیه، اوشانه دیگرم زندانه دورون ایسیدی کی بفهمم حقیقه گفتن دریدی یا نه. اگر هر چی بوگفتیدی حقیقت ندره، به جانه فرعون قسم کی جاسوسیدی.»

۱۷ پس یوسف همه تانه سه روز زندانی بوکوده. ۱۸ روز سوم اوشانه بوگفته: «هر چی شمره گم، انجام بدید کی زنده بمائید. چونکی من از خدا ترسم: ۱۹ اگر شومان مردانه درستکاری ایسیدی، اینفر از شیمی براران زندانه دورون بیسه. اوشانه دیگرم گندمانه بار بزیند ببرید شیمی فامیلانه ره کی بی خوراک نمائید. ۲۰ ولی شیمی کوجه براره و باورید می ورجه تا بفهمم شیمی حرفان درسته و نیمیرید.» اوشانم قبول بوکودیدی.

۲۱ همدیگره بوگفتیدی: «یقین داریم امان کوجه براره امان بدی بوکودیم، چره کی اون خو جانه وستی امره التماس کودی، امان اونه پریشانی یه بیده بیم، ولی اونه محل نوکودیم. هنه وستی ایسه کی آ جور گرفتار بو بوستیم.»

۲۲ رتوبین جواب بده: «من شمره بوگفتیم کی در حقه اون گناه نوکونید ولی شومان گوش نوکودیدی! هسه اونه خون دکفته امان گردن و اونه جواب پس بدیم.»

۲۳ اوشان نانسیدی کی یوسف اوشانه حرفانه فهمه، چونکی مترجمی مابینه اوشان ایسه بو. ۲۴ یوسف پوشته کوده و گریه بوکوده. وختی کی و اگر دسته اوشانه امره حرف بزه، بعد از اون فرمان بده شمعون بیگیرید، اونه برارانه چشمه جلو دودید.

۲۵ بعد از اون یوسف دستور بده: «اوشانه خورجینه گندمه امره پثره کونید! هر کسه نقرهیه از نو خودشه کیسه دورون بنید! خوراکه سفرم اوشانه فدید!» پس آ کارانم انجام بیگفته. ۲۶ اوشانم گندمانه بار خوشانه الاغان کونیدی، راه دکفتیدی.

۲۷ غروب دم فرسه بیدی نخلستانه میان کی شب اویه بیسید، ایتا از اوشان شه الاغه خوراک بده، وختی خو کیسه واکونه خو پوله نقرهیه او دورون دینه. ۲۸ خو برارانه بوگفته: «می می پوله نقرهیه و اگر دانه بیدی، بیدینید، می کیسه دورون نه.» از ترس اوشانه دیله لرزه دکفته، ترسان و لرزان همدیگره بوگفتیدی: «آن د چی بلایی ایسه کی خدا امان سر باورده؟» ۲۹ وختی کی و اگر دستیدی کنعان خوشانه پثره ورجه، هر چی کی پیش بمو بو اونه ره نقل بوکودیدی.

۳۰ بوگفتیدی «او مردای بی کی حاکمه او سرزمینه، امان امره تند حرف بزه، جاسوسانه مانستم امان امره رفتار بوکوده.

۳۱ ولی اونه بوگفتیم: (امان مردانه درستکاری ایسیم، جاسوسی یم نوکونیم). ۳۲ امان دوازه تا براریم، ایتا پثره پسریم. اینفرم گمه بوسته، امان کوجه برارم کنعان دورون امان پثره ورجه ایسه). ۳۳ او مردای بی کی حاکمه او سرزمینه، امره بوگفته: (اطوی فهمم کی مردانه درستکاری ایسیدی کی اینفر از شیمی براران آیه بیسه، بقیه بیشید گندمانه اوسنید

برید، کی شیمی خانواده گوشه نمائید. ۳۴ ولی شیمی کوجه برآره بأورید می ورجه کی بدآنم مردآنه درستکاری ایسیدی نه جاسوس. منم شیمی برآره آزاده کونم کی بتأید آ سرزمینه دورون تجارت بوکونید.»

۳۵ وختی کی اوشآن خوشآنه خورجینه گندمه واکودیدی، هر کس خو پوله خو خورجینه دورون بیآفته. وختی کی اوشآن خوشآنه پثره آمره خوشآنه کیسه نقره یانه بیده بیدی، بترسه بیدی. ۳۶ یعقوب بوگفته: «شومان می زاکانه از من فیگفتیدی؛ یوسف کی پیدا نوبوسته، شمعونم کی نیسه. هسه بنیامین از من فیگفتن دریدی. همه یه آ بلایان می سر آمون دره.»

۳۷ رتوبین خو پثره بوگفته: «اگر اونه دوباره تی ورجه نأوردم، تو تانی می دوتأ پسره بوکوشی. اونه مره بیسپر، منم اونه واکردنم آورم.»

۳۸ ولی یعقوب بوگفته: «شیمی آمره اویه اوسه نوکونم، چونکی اونه برآر بمرده، هه ایتایه کی مره بمانسته. اگر آ سفر دورون بلایی اونه سر بایه، منم می مویه سفیده به گور برم.»

واگردسته برآران به مصر

۴۳ ۱ قحطی او سرزمینه دورون بیداد کودی. ۲ پس هر چی گندم کی از مصر بأورده بید بوخوردیدی. اوشآنه پثر، اوشآنه بوگفته: «واگردید، بیشید ایچه آذوقه بیهنید بأورید.»

۳ یهودا خو پثره بوگفته: «او مردای آمره گوشزد بوکوده: (شمره نیدینم، اگر شیمی کوجه برآر شیمی آمره نه). ۴ اگر آمی برآره آمی آمره اوسه کونی، شیمی اویه آذوقه هینمی. ۵ ولی اگر اونه اوسه نوکونی، اویه نیشیمی، چونکی او مردای آمره بوگفته: (شمره نیدینم اگر شیمی کوجه برآر شیمی آمره نه).»

۶ یعقوب وورسه: «چره او مردکه بوگفتیدی کی ایتا کوجه برآرم دأریم، مره گرفتاره درد سر بوکودیدی؟»

۷ اوشآن جواب بدیدی: «او مردای هطو تنداتند از آمان و آمی خانواده پرس و جو کودی. وورسه: (شیمی پثر، هنوزم زنده یه؟ برآره دیگری یم دأریدی؟) آمانم اونه سؤاله جواب بدیم. آمان کی نأنستیم آمره گه: (بیشید شیمی کوجه برآرم بأورید آیه.)»

۸ یهودا بوگفته: «او جوانه می آمره اوسه کون، آمانم فوری راه دکفیم تا همه تان، من، تو، آمی زاکان از گرسنگی نیمیریم و زنده بمانیم. ۹ من خودم اونه سلامتی به ضمانت کونم. مره بیسپر. اگر اونه نأوردم و تره تحویل ندن، اونه گناه تا زنده یم دکفه می گردن. ۱۰ اگر زودتر آمره اوسه کوده بی، دو دفعه بوشو بیم، واکردسته بیم.»

۱۱ اوشآن پثر یعقوب اوشآنه بوگفته: «هسه کی وا اطویی به ایچه آمی زمینه بهترین محصولاته شیمی خورجینه دورون دوکونید و او مردکهره پیشکش برید: ایچه کندر و اسفند، ایچه عسل، ادویه و پسته و بادام. ۱۲ دو برابرم پول شیمی آمره برید، آ پولی یم کی شیمی کیسه دورون نهه بو، واکردنید. نوکونه کی اوشآن اشتباه بوکوده بید. ۱۳ شیمی برآرم شیمی آمره برید، ویریزید، بیشید او مردکه ورجه. ۱۴ خدایه قادرمطلقم شمره او مردکه ورجه لطف و عنایت بوکونه کی بنیامین و شیمی برآره دیگرم آزاد بهه. منم اگر قراره می زاکانه نیدینم، بده نیدینم.» ۱۵ پس اوشآنم هر چی پیشکش بو، دو برابر پوله آمره اوسدیدی، بنیامین آمره بوشو بیدی مصر، یوسف ورجه. ۱۶ هطو کی یوسف بنیامین اوشآنه آمره بیده، خو خانه پیشکاره بوگفته: «ا مردانه ببر به خانه، حیوانی سر وویئید، غذا چا کونید کی اوشآن می آمره ناهار خوریدی.» ۱۷ پیشکارم هر چی کی یوسف بوگفته بو، انجام بده، اوشآنه برده یوسف خانه.

۱۸ وختی کی اوشآنه ببردیدی یوسف خانه دورون، بترسه بیدی. همدیگره بوگفتیدی: «آمره بأوردیدی آیه او پوله وستی کی بار اول آمی خورجینه دورون نهه بو. کی وخت بدأرید آمره حمله بوکونید، آمره خوشانه برده بوکونید و آمی خرآنه صاحب بیبید.»

جشنی یوسف خانه دورون

۱۹ پس یوسف خانه دروازه جلو کی اونه پیشکاره بیده بیدی، بوگفتیدی: ۲۰ «آقا، بار اول راستی راستی یمو بیم خوراک بیهنیم. ۲۱ به استراحتگاه کی فرسه بیم، آمی کیسه واکودیم، هر کسه پول اونه کیسه دهان دورون نهه بو. پس آمی آمره اونه واکردنیم. ۲۲ پوله بیشتری هم بأوردیم کی آذوقه بیهنیم: نانیم آمی پوله کی آمی کیسه دورون بهه بو.»

۲۳ یوسف پیشکارم اوشآنه بوگفته: «پرشان نیبید، نترسید. شیمی خدا و خدایه شیمی اجداد بو کی گنجی شیمی کیسه دورون بهه بو. پوله گندمه کی من فیگفته بوم.» پس بوشو اوشآنه برآر شمعون بأورده اوشآنه ورجه.

۲۴ بعد از اونم اوشآنه برده یوسف خانه دورون، آب بأورده و اوشآن خوشآنه دس و پایه بوشستیدی. علفه بأورده اوشآنه الاغانه ره. ۲۵ چونکی بیشتوسته بید یوسف آمره ناهار خوریدی، هر چی پیشکشی بأورده بید دیچه بیدی کی وختی یوسف ظهر به خانه آیه، اونه تقدیم بوکونید.

۲۶ وختی کی یوسف به خانه بمو، هر چی کی پیشکشی بأورده بید، دودستی اونره بأوردیدی و اونه تعظیم بوکودیدی.

۲۷ یوسف اوشآنه آمره احوالپرسی بوکوده، وورسه: «شیمی پثر کی از اون مره بوگفته بید، اونه احوال خوبه؟ زنده یه؟» ۲۸ اوشآن جواب بدیدی: «شیمی بنده آمی پثر خوبه، هنوزم سلامت.» و تعظیم بوکودیدی.

۲۹ یوسف کی خو برآره تتی بنیامین دینه، وورسه: «هنه شیمی کوجه برآر کی مره بوگفته بید؟» بنیامین بوگفته: «پسرجان، خدا تره برکت بده.» ۳۰ یوسف کی از دیداره خو برآر پریشان بوبوسته بو، جایه خلوتی دونبال گردستی کی بشه اویه گریه بوکونه. بوشو خو اطاقه دورون و گریه بوکوده. ۳۱ وختی یوسف کی خو سر و صورته بوشوسته، بمو بیرون. خودشه جمع وجوره کوده و فرمان بده: «ناهار بأورید.»

۳۲ یوسف ره سفره جه جدایی دیچه بید، اونه برآرانم ایتا سفره یه دیگر. مصریانم کی اویه غذا خوردن دیبید، ایتا سفره یه دیگره سر. چونکی مصریان عبرانیانه آمره غذا خوردنه مکروه دانستیدی. ۳۳ یوسف برآران سفره سر از پله برآر تا کوجه برآر تترج همدیگره ورجه بنیشته بید و اوشآن هاج و واج همدیگره نگاه کودیدی. ۳۴ وختی کی اوشآنره از سفره یه یوسف غذا دوکودن دیبید، بنیامین غذایه پنج برابر بیشتر از اوشآنه دیگر دوکودیدی. اوشآنم شاد و خوشحال اونه آمره غذا بوخوردیدی.

یوسف جام نقره خورجینه دورون

۴۴ ۱ بعد از اون، یوسف خو خانه پیشکاره اطویی فرمان بده، بوگفته: «اوشآنه کیسه گندمه هطو پوره کون کی بتأید بوکوله گیرید برید. هر کسه پوله خرید گندم اونه کیسه دورون بهه. ۲ اونم می جام نقره یه، پوله خرید گندمه آمره بهه کوجه برآره کیسه دورون.» پیشکارم هر چی یوسف بوگفته بو هو کاره بوکوده.

۳ هوا کی روشنه بوستن دویو، اوشآن خوشآنه الاغانه آمره راه دکفتیدی. ۴ ولی اوشآن از شهر دور نوبوسته بید کی یوسف خو پیشکاره بوگفته: «فوری بوشو اوشآنه دونباله سر هطو کی به اوشآن فرسه یی، بوگو کی (چره خوبی یه، بدی آمره جواب بدیدی؟) ۵ چره می اربابه جام نقره یه کی اونه آمره شراب خوره و طالع دینه شیمی آمره بردن دریدی؟ کاره بدی بوکودیدی.»